

‘Meer trainers naar de sport’

Inspiratie uit sectoroverleg en projectoproep

Juni 2023

**VLAAMSE
TRAINERSSCHOOL**
SPORT VLAANDEREN - SPORTFEDERATIES
UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN LO

**SPORT.
VLAANDEREN**

INHOUDSTAFEL

1. Situering p. 3
2. Terugblik op het sectoroverleg 'Meer trainers naar de sport' p. 4
3. Terugblik op de projectoproep 'Meer trainers naar de sport' p. 7
4. Kleine projecten ter inspiratie p. 8
5. Grote projecten ter inspiratie p. 13
6. Meer informatie p. 18
7. Slotwoord p. 19
8. Colofon p. 20

1. Situering

De Vlaamse sportsector blijft groeien en ook het aantal trainers gaat in stijgende lijn. Toch is er momenteel sprake van een **trainerstekort** in de Vlaamse sportclubs. De impact daarvan is groot, in die mate zelfs dat de vlotte werking van steeds meer sportclubs in het gedrang komt. Op korte termijn kunnen sportclubs een trainerstekort vaak nog opvangen, maar op lange termijn leidt het onvermijdelijk tot een hogere uitval van leden en trainers en tot kwaliteitsverlies van de sportsector. De nood om de oorzaken voor de trainersproblematiek in de Vlaamse sportclubs te identificeren om er vervolgens oplossingen tegenover te kunnen stellen, is dan ook groot.

Als startpunt voor een breder debat rond het doen instromen en behouden van meer trainers in de Vlaamse sportsector publiceerde Sport Vlaanderen eind november 2022 een [factsheet](#) met daarin een actueel overzicht van het trainerslandschap in de sportclubs in Vlaanderen.

Vervolgens kwamen op 9 december 2022 meer dan 100 sportprofessionals uit het Vlaamse sportlandschap in Gent samen voor een **sectoroverleg 'Meer trainers naar de sport'**. Het doel was om samen na te denken over concrete oplossingen om het tekort aan trainers aan te pakken. Tijdens dat sectoroverleg werd ook de **projectoproep 'Meer trainers naar de sport'** gelanceerd. Het doel van deze oproep? Projecten financieren die inzetten op het behouden van actieve trainers, aantrekken van nieuwe trainers en/of bevorderen van de kwaliteit van het trainerskorps. De projectoproep stond open voor zowel grote projecten (van bijvoorbeeld sportfederaties, verschillende sportclubs, sociaal-sportieve praktijken, steden, gemeenten en onderlinge samenwerkingsverbanden) als kleine projecten van sportclubs.

Het doel van deze publicatie is om terug te kijken op zowel het sectoroverleg als de projectoproep en om alle geïnteresseerde partners te inspireren. We lichten een aantal **ideeën uit het sectoroverleg** en een selectie aan **goedgekeurde initiatieven uit de projectoproep** toe. Op die manier hopen we de nodige **inspiratie** te voorzien om zelf binnen de eigen context aan de slag te kunnen gaan en zo meer trainers naar de sport toe te leiden en behouden.

Recente cijfers rond trainers in de Vlaamse sportclubs*

- De helft van de sportclubs in Vlaanderen beschikt niet over een trainer
- 65% van de sportclubs beschikt niet over een gekwalificeerde trainer
- Er is gemiddeld 1 trainer per 20 sporters actief
- Jaarlijks haakt 21% van de trainers af; bij de trainers jonger dan 30 jaar is dit 26%
- 4,5 op de 10 trainers beschikt over een kwalificatie
- 32% van de door de Vlaamse Trainersschool (VTS) opgeleide trainers is niet actief als trainer in het jaar na voltooiën van de VTS-opleiding

* Meer info: Factsheet '[Trainers in de sportclubs in Vlaanderen](#)' (Kennissplatform Sport Vlaanderen, 2022); Factsheet '[Drop-out bij sporttrainers in Vlaanderen](#)' (Kennissplatform Sport Vlaanderen, 2021)

2. Terugblik op het sectoroverleg 'Meer trainers naar de sport'

De keynote lezingen

Community | community | community

Koen Vermeulen van [Vrijwilligerswerkwerkt](#) benadrukte het belang van het creëren van een community in de sportclub en binnen de trainersgroep. Het sporttechnische aspect is zeker belangrijk. Maar ook de sfeer bepaalt sterk of je je goed voelt als trainer en of je bij de sportclub actief wilt blijven.

Een aantal leerpunten:

- Zorg ervoor dat trainers bij vertrek meer goesting hebben om terug te komen naar de sportclub dan bij aankomst.
- Stel niet alleen een sporttechnisch manager aan in je sportclub, maar ook een community- of belevingsmanager.
- Zijn er trainers die je sportclub verlaten? Praat ermee! Waarom gaan ze weg? Kan je ze overtuigen? Wat leer je daaruit?

Campagne | vertrouwen | maatwerk

Er waren ook drie keynote lezingen recht uit de sportpraktijk:

- Valentijn Pattyn van [Tennis en Padel Vlaanderen](#) (sportfederatie)

- Wenke Thewis van [Molenbeek Rebels](#) (sociaal-sportieve praktijk in basketbal)
- Joris Swillen van [Kortrijk Spurs](#) (basketbalclub)

Valentijn sprak over de kracht van hun campagne [#gamechangers](#): een positief en dynamisch beeld van de tennistrainer, als rode draad doorheen hun communicatie, en waar andere acties van de sportfederatie op inhaken. Want ja, training geven is nu eenmaal de mooiste job ter wereld.

Wenke pleitte voor 'eigenaarschap' bij jongeren, met als belangrijkste voorwaarden voor langdurig engagement: flexibiliteit geven, initiatief aanmoedigen (niet te snel op de rem gaan staan) en vertrouwen geven.

Joris benadrukte het belang van 'de juiste coach bij de juiste ploeg in de juiste context'. Maatwerk dus, geen eenheidsworst. En het belang van stapsgewijze groei en begeleiding op maat.

Concrete tips voor sportclubs

In het tweede deel gingen we tijdens het sectoroverleg volop voor interactie en het delen van ideeën en goede praktijken. In rondetafels gingen sportprofessionals in dialoog over manieren waarop we meer mensen warm kunnen maken om trainer te worden en over hoe we drop-out van trainers kunnen verminderen.

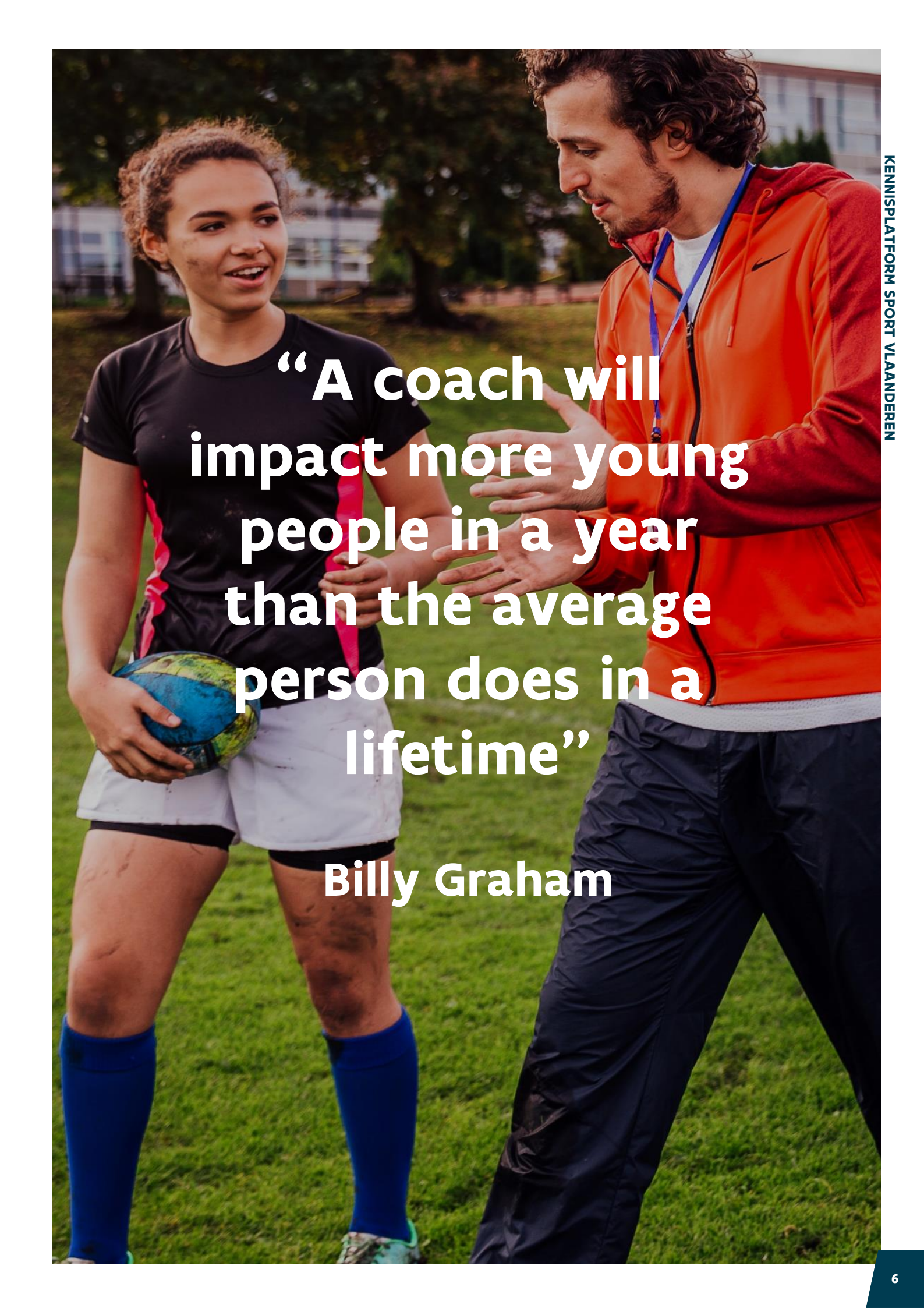
Rondetafel 'trainers aantrekken'

- Betrek de ouders. Ouders zijn vaak (té) actief in het begeleiden van de eigen kinderen. Schakel ze formeel in om alle kinderen én de trainer te ondersteunen.
- Laat kinderen stelselmatig in aanraking komen met de rol van trainer. Zet een groeipad uit en laat ze stapsgewijs groeien richting een trainersfunctie.
- Start een trainerscommunity. En pak bv. op sociale media uit met de leuke dingen en het samenzijn. Zorg ervoor dat anderen er willen bij horen.
- Spreek mensen persoonlijk aan. Veel mensen (ouders, jongeren, enz.) zijn bereid om iets te proberen als ze aangesproken worden. Ken je de mensen die zich betrokken voelen bij jouw organisatie?
- Zorg binnen jouw sportclub voor waarderingsmomentjes voor de trainers. Een attentie, een toespraak, enz.
- Focus op verbinding en transparantie binnen jouw sportclub. Geen eilandjes en machts- en kenniscentralisatie.
- Zet in op het heractiveren van ex-trainers (bv. de trainers die gestopt waren i.f.v. studies).
- Bied flexibiliteit in het aan te gaan engagement. Geef bijvoorbeeld de mogelijkheid om per twee personen één groep te trainen, om een paar weken het training geven te ervaren, om het engagement langzaam op te bouwen (en indien nodig, aan te passen of langzaam af te bouwen).
- Reflecteer. Zit er in het bestuur van de sportclub ook een *people person*? Dit is iemand die specifiek focust op verbinding, betrokkenheid, fun, enz.

Rondetafel 'trainers behouden'

Veel van de ideeën om trainers aan te trekken dragen ook bij tot het behouden van meer trainers, maar onderstaande suggesties focussen hier specifiek op:

- Stel een trainerscoördinator aan.
- Vorm een community tussen de trainers.
- Bewaak de inspraak van elke trainer.
- Zorg voor maatbegeleiding en groeitrajecten. Geef feedback.
- Match profiel en doelgroep. Prestatiegerichte trainers bij prestatiesporters en participatiegerichte trainers bij recreatieve sporters. Met welke leeftijd heeft een trainer het meeste affiniteit?
- Maak duidelijke afspraken. Wat hoort wel en niet bij de taakomschrijving van jou als trainer? Beperk daarbij de administratieve belasting en de extra (vrijwillige, maar moreel verplichte?) nevenopdrachten.
- Voer exitgesprekken. Misschien kan je drop-out toch vermijden? Of toch minstens bijleren uit de feedback.

A male coach with curly hair, wearing an orange zip-up jacket and dark pants, is talking to a female soccer player. The player is wearing a black t-shirt, white shorts, and blue socks, and is holding a blue and green soccer ball. They are standing on a grassy field with trees and a building in the background.

**“A coach will
impact more young
people in a year
than the average
person does in a
lifetime”**

Billy Graham

3. Terugblik op de projectoproep 'Meer trainers naar de sport'

Doelstelling

Via de projectoproep 'Meer trainers naar de sport' wil de Vlaamse overheid projecten ondersteunen die erop gericht zijn om de actieve trainers te behouden, nieuwe trainers aan te trekken en/of de kwaliteit van het trainerskorps te verhogen.

De projectoproep wil een extra boost geven aan enerzijds grote projecten, gericht naar minstens 500 sporters of 25.000 inwoners, en anderzijds aan kleine projecten van sportclubs aangesloten bij een erkende sportfederatie.

Grote projecten

In totaal werden 27 grote projectaanvragen ingediend door sportfederaties, lokale besturen, sociaal-sportieve praktijken en samenwerkingsverbanden tussen sportclubs. Elk project start tussen 1 mei en 1 september 2023 en loopt verplicht over minimum drie werkingsjaren (waarvan enkel de eerste twee worden gesubsidieerd).

De projecten werden beoordeeld door een commissie op basis van volgende criteria: doelgroep trainers, kwaliteit trainerskorps en relevantie (40%), plan van aanpak: kwaliteit project, realisatie en organisatie (30%), en lange-termijn-visie: duurzaamheid en impact (30%). Het totaal beschikbare subsidiebedrag van 500.000 euro werd uiteindelijk verdeeld over de negen best beoordeelde projecten.

Kleine projecten

In totaal werden 39 projectideeën ingediend door sportclubs via het participatieplatform 'Deel je idee'. Elk project omvatte een plan met een creatieve manier waarop de betrokken sportclub zou inzetten op trainersinstroom en/of -behoud. Elk project start uiterlijk op 1 mei 2023 en het subsidieerbare deel van het project wordt ten laatste op 31 december 2023 afgerond. Het totaal beschikbare subsidiebedrag van 25.000 euro werd verdeeld over 12 projecten.

[Bekijk het overzicht](#) van alle goedgekeurde projecten.

4. Kleine projecten ter inspiratie

10-wekenchallenge voor jeugdtrainers

De 10-wekenchallenge voor jeugdtrainers is een gezamenlijk project van zes Geelse voetbalclubs met jeugdwerking: KFC Beekhoek, KFCV Alberta, KSAV St-Dimpna, KFC Punt-Larum, KFC Zammel en ASV Geel.

Het project duurt 10 weken en bestaat uit het drieluik 'startdag – 10-weken – terugkomdag', waarbij met relatief weinig middelen heel wat winst te boeken valt.

Tijdens de gezamenlijke startdag in september worden alle Geelse jeugdtrainers uitgenodigd om bij een gezond ontbijt elkaar te ontmoeten en van elkaar te leren. De 10-wekenchallenge wordt er ook voorgesteld om iedereen op dezelfde lijn te krijgen.

Daarna gaan de jeugdtrainers tijdens hun trainingen en wedstrijden wekelijks aan de slag met 'challenges'. De 'challenges' situeren zich binnen volgende drie centrale thema's: Meer doelmogelijkheden creëren, Kindvriendelijk coachen en 'Ons tof ploegske'.

Elke dinsdag vinden trainers leuke en relevante informatie in hun mailbox, gedeeld door de zes Technisch Verantwoordelijken voor de Jeugdopleidingen (TVJO's) en alle deelnemende trainers, waarmee ze zelf onmiddellijk concreet aan de slag kunnen. Ten laatste een dag na de wedstrijd wordt de twee-minutenevaluatie door alle trainers ingevuld. In de eigen sportclub krijgen trainers steun van hun TVJO en bovendien kunnen ze via de digitale weg vragen stellen aan een Geelse TVJO, die ook docent is bij de Vlaamse Trainersschool en graag zijn kennis deelt.

Naast een eigen website waren de trainers vragende partij om een WhatsApp-groep te starten en om het project meer interactief en *game-based* te maken.

In december vindt de terugkomdag plaats met een leuke activiteit. Uit appreciatie ontvangen de deelnemende trainers en sportclubs een prijs ten voordele van alle voetballertjes. Ook een foto voor de krant mag niet ontbreken.

Inside our club, we have it all

Avanti Brugge Dames Basketbal wil het potentieel aan toekomstige jeugdsportcoaches binnen hun eigen sportclub ten volle benutten door maximaal in te zetten op hun behoeften aan verbondenheid, competentie en autonomie (Zelf-Determinatie Theorie).

Een hele mond vol, maar hoe gaan ze dat concreet doen?

- Mensen die al betrokken zijn bij de sportclub zoals jeugdspelers, (ex-)spelers en ouders activeren om een trainersrol op te nemen via een gerichte communicatiestrategie.
- Een aanspreekpunt voorzien die de goesting om te coachen aanwakkert.
- Een laagdrempelig intern starttraject voor coaches opzetten waarbij geïnteresseerden kunnen assisteren bij een training van een ervaren coach.
- Potentiële coaches verbinden via een gezamenlijke teamactiviteit en WhatsApp-groep om elkaar te informeren en inspireren.
- Stimuleren en begeleiden van coaches die deelnemen aan de VTS-opleiding Initiator Basketbal of specifieke skills willen versterken. Dit onder meer via een vlotte planning van de stage-uren, kennisdeling, in-house-clinics, coach to coach traject, promotie en waardering via sociale media, gezamenlijke WhatsApp-groep en carpooling.
- Versterken van het groepsgevoel en het tonen van waardering via de organisatie van leuke activiteiten (etentje, bowling,...).
- De vinger aan de pols houden op het vlak van welke wensen en voorkeuren de (toekomstige) coaches hebben (bv. groot vs. beperkter engagement).
- Het olievlekprincipe toepassen: de deelnemers uit het starttraject voor coaches actief inzetten als ambassadeurs om nieuwe coaches warm te maken (bv. via het delen van foto's, ervaringen en positieve getuigenissen).

SMASHNXT – The Next Generation

Smash Tennis & Padelclub Oedelem wil met hun project ervoor zorgen dat:

1. trainers zich sterker verbonden voelen met de sportclub en het lesgeven als waardevol ervaren.

Organiseren van parallellessen, zijnde lesmomenten waarop verschillende trainers samen op de sportclub aanwezig zijn, om het groepsgevoel te verhogen en ervaringen met elkaar uit te wisselen. Ook de spelers leren elkaar zo beter kennen en kunnen onderling extra oefenmomenten inplannen.

Creëren van een groepsgevoel onder de trainers. Onder het motto 'De kleren maken de trainers' voorzien ze voor elke trainer een sweater met het logo van Smash. De sweater mogen de trainers zelf ontwerpen, zodat ze deze voldoende stijlvol vinden om ook buiten de eigen sportclub te dragen.

2. trainers hun eigen accenten kunnen leggen tijdens hun trainingen en flexibiliteit wordt voorzien.

Elke trainer krijgt een budget waarbinnen die een voorstel kan doen voor de aankoop van didactisch materiaal. Het idee is dat, wanneer een trainer zelf materiaal kan aankopen, dat ook doelgericht gebruikt zal worden tijdens de lessen. Trainers kunnen uiteraard ook collega-trainers zoeken om hun budget mee samen te voegen zodat een grotere aankoop mogelijk is.

Aanbieden van flexibele lesmomenten, waarbij geïnteresseerden (samen met een aantal vrienden bijvoorbeeld) kunnen intekenen voor een lessenreeks, zonder dat de data voorafgaand zijn vastgelegd. De lesmomenten worden in overleg tussen lesgever en –volgers vastgelegd, waarbij het initiatief uitgaat van de lesvolgers, die onderling 12 voorstellen tot

lesmomenten aanbieden aan de trainer, waaruit dan acht passende momenten gekozen worden.

3. trainers beter geïnformeerd zijn over bestaande ondersteuningstools voor het voorbereiden van lessen.

Trainers exchange: een samenwerking opzetten met een andere tennisclub waarbij een aantal van de eigen trainers tennisles gaat meevolgen/begeleiden in een andere sportclub om zo te kijken hoe daar gewerkt wordt. In een tweede fase doen we deze uitwisseling ook met een sportclub in een andere sport (bijvoorbeeld een hockeyploeg in functie van teamgeest) om te verkennen hoe daar wordt lesgegeven.

Spotlightsessie: tweewekelijks wordt een trainer in de spotlight geplaatst die die week een creatieve oefening voorbereidt. Deze oefening wordt gefilmd en gedeeld met alle andere lesgevers.

Aankopen van licenties bij ITF Academy en extra exemplaren KidsTennis Trainershandboek.

4. de overgang van jeugdspelers tot jeugdtrainers wordt gefaciliteerd.

Opzetten van een peter/meter-werking waarbij een ervaren trainer een startende jeugdtrainer regelmatig contacteert om te bekijken of er vragen, zorgen of problemen zijn.

Jeugdspelers vanaf jonge leeftijd (13 jaar) betrekken bij het lesgebeuren, bijvoorbeeld meehelpen bij de jaarlijkse organisatie van de funday voor de jongste spelers.

Train(er) je mee?

De Antwerpse handbalvereniging Uilenspiegel wil met dit project jongeren en G-sporters vanaf 16 jaar uit de eigen sportclub begeleiden om door te groeien als trainer. Eigen leden zijn namelijk al doordrongen van het DNA van de sportclub. De combinatie van het samen opleiden van reguliere jeugdspelers en G-sporters uit de vereniging geeft dit project een meerwaarde. Het project omvat drie pijlers.

Pijler 1: Interne opleidingen

Jeugdspelers vanaf 16 jaar worden aangemoedigd om trainingen te assisteren. Om hen hierin te begeleiden, worden vanuit de sportclub verschillende workshops (8 uur in totaal) tweemaal per jaar aangeboden en wordt een mentor voorzien die de jeugdspelers begeleidt tijdens het geven van trainingen en stages aan de doelgroepen U8/U10/U12/G-sport. De inhoud van de workshops is gericht op:

- Leerlijnen Vlaamse Handbalvereniging + basisprincipes opbouw trainingen
- Didactisch handelen
- Blessurepreventie en EHBO

- Inclusief trainen: omgaan met ASS en verstandelijke beperking

Pijler 2: Stimuleren van VTS-opleidingen

Leden die een bijscholing of VTS-opleiding voltooiën, kunnen rekenen op een gedeeltelijke terugbetaling vanuit de sportclub afhankelijk van de opzet van de opleiding en het opleidingsniveau.

Pijler 3: Duurzaamheid van het project

Jaarlijks wordt het project herhaald. De nieuwe instroom van jeugdspelers ziet dat hun 16-jarige collega's instappen als assistent-coach onder begeleiding. Deze vervullen een voorbeeldfunctie en maken dat training geven op termijn als een logische stap in de ledenloopbaan wordt aanzien.

Een mentor wordt aangesteld om deze doelgroep aan jonge trainers op een pedagogisch verantwoorde manier te begeleiden. De mentor houdt op informele basis contact met alle trainers en één van zijn/haar belangrijkste doelstellingen is inzetten op verbinding.

En verder nog heel wat andere ideeën ter overweging

- Kijk over de grenzen van de eigen sportclub en ga actief op zoek naar samenwerking met een nabijgelegen sportclub, de gemeente, de sportfederatie, enz.
- Ga voor een individuele begeleiding op maat van trainers op basis van specifieke werkpunten en sterke punten. Gemeenschappelijke noden aan opleidingen voor meerdere trainers uit de sportclub kunnen zo bottom-up worden gedetecteerd.
- Moedig dialoog aan tussen trainers, sporters, clubbestuur en ouders.
- Inspiratie voor methodieken en leerinhouden vind je in bestaande projecten, zoals [‘Geef tieners een stem’](#), de VTS-opleidingen [‘Start 2 Coach’](#) en [‘Multimove- en Sportsnackbegeleider’](#) en initiatieven vanuit de (internationale) sportfederatie.
- Wakker het engagement aan bij de clubleden om ook een andere rol, naast deze van speler/sporter, op te nemen als mogelijke tussenstap richting een trainersfunctie.
- Plaats je trainers in the picture. Breng bijvoorbeeld hun afgelegde pad in kaart en breng de boodschap over waarom en hoe ze initieel gestart zijn met training geven.
- Stel een trainerscoördinator aan die zorgt voor de ondersteuning en begeleiding van trainers.
- Bevraag je trainers regelmatig en ga met deze feedback ook echt aan de slag.
- Stimuleer het volgen van relevante (VTS-)opleidingen en bijscholingen en waardeer dit vanuit de sportclub.
- Zet in op verbinding tussen/met en waardering van trainers.

5. Grote projecten ter inspiratie

De trainer op 1

De sportacademies volleybal en korfbal van sportregio Zuiderkempen bundelen hun krachten om de 'trainer op 1' te plaatsen.

Het Kempense samenwerkingsverband zal een professionele, regionale sport-community coach aanstellen om de 14 sportclubs binnen de volleybal- en korfbalacademie te ondersteunen en verbinden. Zuiderkempen wil op termijn meer dan 40.000 sporters uit de regio de vruchten laten plukken van dit project.

Onder meer volgende onderling versterkende acties dienen het aantal (gekwalificeerde) clubtrainers te verhogen:

- Trainer-scouts inspireren jongeren via de actie 'kapiteins' om zichzelf te ontplooiën en te ontdekken of ze later trainer willen worden. De potentiële trainers helpen een buddy-trainer tijdens trainingen en/of wedstrijden. De rekruteringsfase eindigt met het behalen van het VTS-atteest Start 2 Coach.
- Community coaches in de sportclubs creëren voor trainers een warme sfeer door van elk team een 'tof ploegske' te maken.

- Het clubbestuur verankert 'De trainer op 1' in de beleidsplannen, geeft kansen tot inspraak en ondersteunt waar opportuun.
- Beginnende trainers worden tot een hecht team in hun sportclub gevormd. Ze worden ondersteund door een trainersbegeleider. Via regionale leertrajecten, opleidingen en bijscholingen vanuit VTS en sportfederaties worden hun competenties stap voor stap verhoogd. Zo kunnen ze zelfstandiger en met meer zelfvertrouwen in de sportclub aan de slag gaan. Daarnaast wordt ook een intense samenwerking met trainers uit burencubs opgezet.

Doelstellingen tegen 2026 zijn:

- Voor elk volleybal- en korfbalteam tot en met de U19 minstens 1 gediplomeerde trainer en minstens 1 begeleider (U15) aanwezig bij alle wekelijkse trainingen en wedstrijden.
- De jaarlijkse drop-out van trainers daalt naar 10% en de jaarlijkse instroom van nieuwe trainers verhoogt naar 30%.

WeGwijs: een plan op maat van G-sport

G-sport vraagt in veel gevallen om een aangepaste training of aanpak, om extra helpende handen. Trainers uit het reguliere circuit zijn vaak afgeschrikt om met G-sporters aan de slag te gaan als trainer.

Atypische rekrutering van trainers

G-sport Vlaanderen zet met dit project daarom bewust in op het rekruteren, wegwijs maken en verder begeleiden van potentiële trainers uit volgende drie doelgroepen:

- G-sporters zelf als ervaringsdeskundigen
- Paramedische professionals die werken met de verschillende doelgroepen binnen G-sport, zoals ergotherapeuten, sociaal werkers of kinesiasten
- De ruime entourage van G-sporters, zoals de ouders, familie en persoonlijke assistenten

Er wordt gezocht naar personen met een achtergrond binnen de doelgroep, die graag sportlessen willen leren geven aan G-sporters. Een sportachtergrond is daarvoor niet vereist. Deze personen kennen de doelgroep vaak heel goed, maar hebben beperkte kennis als trainer. Hierin dienen ze verder te worden opgeleid en begeleid.

Een digitale keuzewijzer met ruim aanbod

Binnen dit project staat de ontwikkeling van een digitale keuzewijzer centraal. Deze omvat verschillende bouwstenen om trainers voor G-sporters te laten instromen en zich verder te laten ontwikkelen.

Naast opleidingen en bijscholingen zal de keuzewijzer volgende leeropties integreren: de begeleiding door een clubmentor, stages en trefmomenten met andere trainers, samenwerking met een collega-trainer, enz.

De digitale keuzewijzer motiveert en inspireert kandidaat-trainers in hun sprong naar het trainer zijn, waarbij stap voor stap ook de 'eigen rol' als trainer wordt vormgegeven.

Deze nieuwe instroom van trainers biedt niet alleen een voordeel voor G-sportclubs binnen G-sport Vlaanderen die met een trainerstekort kampen, maar ook voor reguliere sportclubs van andere sportfederaties. Naast het ondersteunen van het bestaande aanbod, kunnen deze nieuwe trainers ook zelf extra aanbod creëren. Een belangrijk (en geambieerd) neveneffect is een potentiële kruisbestuiving tussen (ervaren) trainers die (willen) werken met G-sporters.

Meer trainers naar de zwemsport

De Vlaamse Zwemfederatie zet via hun project in op het imago van de zwemtrainer enerzijds en het versterken van hun sportclubs op vlak van verbinding en trainersbeleid.

1. Campagne rond het imago van de zwemtrainer

Doel

Het creëren van een positief en aantrekkelijk imago van de lesgevers en jeugdtrainers in het zwemmen. Hun grote waarde en belangrijke rol naar voor brengen en voelbaar maken.

Aanpak

Via een uitwisselings- en inspiratiemoment met sportclubs worden (succesverhalen van) inspirerende persoonlijkheden en rolmodellen verzameld. Hun ideeën, getuigenissen en beelden stofferen de campagne. De doelgroep van de campagne is breed: iedereen die met

zwemlesgevers en -trainers in contact komt, waarbij de focus wel ligt op de zwemmers zelf en hun entourage.

Beoogde resultaten

De zwemtrainer heeft een positiever imago. Het geven van zwemtraining wordt gezien als iets waardevol en is aantrekkelijker geworden (= kwalitatieve impact). Op termijn resulteert dit in een verhoogde instroom van kandidaat-trainers in de sportclubs van minimaal 10% (= kwantitatieve impact).

2. Sportclub empowerment in functie van duurzaam engagement

Doel

Zwemclubs versterken in het opzetten van een duurzaam, professioneel en wederzijds aangenaam trainersbeleid. Met aandacht voor duurzaamheid en 'empowerment': dankzij de aangereikte nieuwe ideeën en vormingen de sportclubs in staat stellen zichzelf blijvend verder te ontwikkelen.

Aanpak

Er wordt een regionaal vormingsaanbod voor zwemclubs opgezet rond een aantal administratieve topics zoals mogelijke vergoedingen voor trainers, het verminderen van administratieve belasting, de opmaak van functieprofielen, vacatures, organogram en flowchart. Maar ook over soft skills zoals 'people management' en groepsdynamica (incl. conflictbeheersing, professionele communicatie met ouders), luistervaardigheid, time management, probleemoplossend vermogen, empathie, inspirerend leiderschap toegepast op de non-profit sector, motiverend clubbeleid, enzovoort.

Dit aanbod wordt afgestemd op de behoeften van de zwemclubs door verkennende gesprekken met hen te voeren. Er wordt gemikt op een vijftal sessies per regio (twee tot drie regio's voor Vlaanderen) in een tijdsperiode van een half jaar.

Op basis van de vormingen zal een digitaal startpakket ontwikkeld worden boordevol informatie, tips en inspiratie voor de beginnende zwemtrainer én de zwemclub.

Beoogde resultaten

Na afloop staan de sportclubs garant voor een duurzamer, professioneler en aangenaamer engagement ten aanzien van (kandidaat-)lesgevers en -trainers. Dit betekent dat lesgevers/trainers sterker gebonden zijn aan hun sportclub (= kwalitatieve impact). Daarnaast ambieert de Vlaamse Zwemfederatie een verlaging van minstens 10% in drop-out van lesgevers/trainers in de sportclubs (= kwantitatieve impact).

Trainersvriendelijke Lions Sportclubs

Lions Sportclubs is een samenwerking tussen drie basketbalclubs met sociaal-sportieve werking in Torhout, Zedelgem en Lichtervelde.

Ze zetten sterk in op inclusie, armoedebestrijding en G-sport. En nét daarom willen heel veel mensen bij hen aansluiten. Maar liefst 75 personen staan op de wachtlijst en Lions sportclubs wil niets liever dan hen allen welkom heten. Waar botsen ze op? Een tekort aan trainers.

Nochtans zetten ze al sterk in op hun trainersbeleid. Zo voeren ze al geruime tijd exitgesprekken en kregen zo zicht op de belangrijkste redenen waarom trainers bij hen afhaken.

De meest voorkomende redenen?

- te zware combinatie met het gezin of de studies
 - te weinig (individuele) begeleiding
 - lastige omgang met de ouders van leden
 - teveel administratie
 - onduidelijke sporttechnische lijn
 - verouderd materiaal
 - onvoldoende informatiedoorstroming
 - te groot niveauverschil in de groepen
- ...

Veel van de zaken, zoals het verouderde materiaal, pakten ze al aan. Maar met de projectsubsidie kunnen ze nu ook op de andere sporen meer en beter inzetten. Het projectplan van Lions Sportclubs bevat een brede waaier aan acties.

Waar gaat het zoal over?

- Functioneringsgesprekken voeren met de coaches.
- Inzetten op duobanen en coachesteams.
- Kinderopvang voorzien voor coaches in samenwerking met de lokale Gezinsbond.
- Aanstellen van teamcoördinatoren om de administratieve belasting te doen dalen.
- Ontwikkelen van een meldpunt voor defecten aan materiaal.
- Inzetten op het onthaalbeleid van nieuwe trainers via wervingsverantwoordelijken per sportclub.
- Een duidelijk én gedragen sportief kader uitschrijven.
- Inzetten op instroom van nieuwe trainers met focus op ouders van leden en studenten via hogescholen
- ...

Veel van de geplande acties zijn ook interessant voor andere sportclubs en Lions sportclubs is enthousiast om de eigen ervaringen te delen.

Leiestreek geeft trainers een kick

Burensportdienst Leiestreek is een interlokale samenwerking tussen de sportdiensten van zeven steden en gemeenten (Aalter, Deinze, De Pinte, Gavere, Nazareth, Sint-Martens-Latem en Zulte).

In het licht van de projectoproep 'Meer trainers naar de sport' deden ze een bevraging bij de sportclubs op hun grondgebied om zo de grootste uitdagingen helder te krijgen. Ook in de Leiestreek bleek het trainerstekort een grote uitdaging.

Ze formuleerden een projectplan met drie grote doelstellingen op drie jaar tijd:

1. Instroom: 120 nieuwe trainers rekruteren binnen minstens 80 sportclubs (1/5^e van de sportclubs in de Leiestreek).
2. Opleiding: trainers stimuleren om zich (verder) op te leiden zodat minstens 80 trainers een hogere VTS-trainerskwalificatie behalen.
3. Valorisatie: minstens 50% van de trainers bereiken met een inspiratie- of bedankingsinitiatief.

Wat gaan ze concreet doen om de gestelde doelen te bereiken?

- Opleidingen en intervisiemomenten organiseren voor sportclubs over het bereiken en activeren van specifieke doelgroepen om zo te komen tot een inclusiever trainersbeleid.
- Inspiratie- en uitwisselingsmomenten organiseren voor de trainers.
- Extra VTS-opleidingen op hun grondgebied organiseren, maar vooral ook voorafgaand aan elke opleiding een infosessie organiseren om geïnteresseerden te begeleiden en een extra push te geven om deel te nemen.
- Een overkoepelende communicatiestrategie opzetten om meer trainers naar de sportclubs te krijgen.
- De komende drie jaar jaarlijks een initiatief ter inspiratie van de trainers en één bedankingsinitiatief organiseren.

6. Meer informatie

- **Campagnewebsite ‘Meer trainers naar de sport’**
- **Publicatie ‘Dropout van trainers vanuit sportfederatieperspectief’**
- **Publicatie ‘Trainers in de sportclubs in Vlaanderen’**
- **Factsheet ‘Drop-out bij sporttrainers in Vlaanderen’**
- **Dashboard ‘Trainers in Vlaanderen’**

Meer actuele informatie is raadpleegbaar op het Kennisplatform van Sport Vlaanderen (thema ‘trainers’)

7. Slotwoord

In deze publicatie blikken we terug op het sectoroverleg 'Meer trainers naar de sport' (Gent, 9/12/2022) en de daaruit voortvloeiende projectoproepen die in voorjaar 2023 werden gelanceerd met een totaalbudget van 525.000 euro.

Het doel is om geïnteresseerde sportclubs, sportfederaties, lokale besturen, sociaal-sportieve praktijken en andere partners meer inzicht te bieden in manieren om meer trainers in de sportsector aan te trekken en te behouden.

We hopen dat de vele diverse voorbeelden de nodige inspiratie opleveren om zelf binnen de eigen context aan de slag te kunnen gaan en volop in te zetten op het rekruteren en behouden van meer trainers naar de sport.

Want het belang van goede trainers voor de kwaliteit van de sportbeoefening in Vlaanderen kan onmogelijk worden overschat. Of zoals de Amerikaanse basketbalcoach John Wooden het formuleerde: "A good coach can change a game. A great coach can change a life".

COLOFON

Deze publicatie is een uitgave van Sport Vlaanderen, die voortbouwt op de eerder gepubliceerde factsheet [Trainers in de sportclubs in Vlaanderen](#) (November 2022).

Deze publicatie is ook te raadplegen via sport.vlaanderen/kennisplatform.

Redactie

Hans Vangrunderbeek & Leen Magherman

Juni 2023

D/2023/3241/224

Verantwoordelijke uitgever

Philippe Paquay
Administrateur-generaal
Agentschap Sport Vlaanderen
Arenbergstraat 5, 1000 Brussel

SPORT.
VLAANDEREN